

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2017 m. lapkričio 24 d.
(OR. en)

14821/17

COEST 324

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo bendra deklaracija (2017 m. lapkričio 24 d., Briuselis)

Delegacijoms priede pateikiama Briuselio Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo bendra deklaracija, dėl kurios 2017 m. lapkričio 24 d. Briuselyje susitarė aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai.

Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo bendra deklaracija

2017 m. lapkričio 24 d., Briuselis

Armėnijos Respublikos, Azerbaidžano Respublikos, Baltarusijos Respublikos, Gruzijos, Moldovos Respublikos ir Ukrainos valstybių ar vyriausybių vadovai ir atstovai, Europos Sąjungos atstovai ir jos valstybių narių valstybių arba vyriausybių vadovai ir atstovai susitiko 2017 m. lapkričio 24 d. Briuselyje. Šiame aukščiausiojo lygio susitikime taip pat dalyvavo Europos Parlamento pirmininkas ir Regionų komiteto, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto, Europos investicijų banko bei Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko, Rytų partnerystės šalių vietos ir regionų valdžios institucijų konferencijos ir EURONEST parlamentinės asamblėjos atstovai.

1. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai dar kartą patvirtina, kad Rytų partnerystė, kaip ypatingas Europos kaimynystės politikos aspektas, jiems yra labai svarbi. Jie dar kartą patvirtina savo bendrą įsipareigojimą šios strateginės ir plataus užmojo partnerystės, grindžiamos bendromis vertybėmis, abipusiais interesais ir supratimu, bendra atsakomybe ir įsipareigojimais, diferenciacija, abipuse atskaitomybe, Rytų Europos šalis partneres priartinančios prie Europos Sąjungos, atžvilgiu. Nuolatinė ir veiksminga pažanga vykdant reformas yra itin svarbi tam, kad Rytų partnerystė ir toliau būtų sėkminga.

2. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai iš naujo įsipareigoja stiprinti demokratiją, teisinę valstybę, žmogaus teises ir pagrindines laisves, taip pat tarptautinės teisės principus ir normas, kurie yra vieni iš svarbiausių Rytų partnerystės aspektų. Europos Sąjunga išlieka įsipareigojusi remti visų savo partnerių teritorinį vientisumą, nepriklausomybę ir suverenumą. Visapusiškas įsipareigojimas įgyvendinti tikslus ir principus, įtvirtintus JT chartijoje, 1975 m. Helsinkio baigiamajame akte ir 1990 m. ESBO Paryžiaus chartijoje, jų paisymas ir laikymasis yra esminiai mūsų bendros vizijos siekiant taikios ir nedalomos Europos aspektai. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai dar kartą patvirtina ankstesnėse Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo deklaracijose įtvirtintus elementus ir principus ir pabrėžia savo tvirtą ketinimą toliau vykdyti ankstesniuose aukščiausiojo lygio susitikimuose ir dvišaliuose susitarimuose priimtus įsipareigojimus.
3. Atsižvelgdami į tai, jie pabrėžia, kad bendrų vertybių ir principų, kurių laikytis jie įsipareigojo, tvirtinimas ir propagavimas yra itin svarbus prioritetas ir padeda plėtoti stipresnius ES ir partnerių santykius. Dėl pasitelkiant Rytų partnerystę sudarytų ryšių Europos Sąjunga ir šalys partnerės drauge tampa stipresnės ir gali geriau susidoroti su bendrais iššūkiais. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai pritaria tam, kad tvirtesnis bendradarbiavimas ir į ateitį orientuotas ir visapusiškas politinis dialogas yra svarbūs siekiant įveikti bendrus iššūkius ir įgyvendinti bendrus tikslus.
4. Dalyviai pabrėžia, kad svarbu stiprinti valstybių, ekonominį ir visuomenės atsparumą tiek ES, tiek šalyse partnerėse, ir Rytų partnerystės vaidmenį šiuo atžvilgiu Europos Sąjungos kaimyninėse šalyse, kaip tai apibrėžta ir Visuotinėje Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategijoje ir Europos kaimynystės politikos peržiūroje.

5. Rytų partnerystę remiamas pagrindinių visuotinių politikos tikslų, nustatytų JT Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m., kuria siekiama gerai valdomos, labiau klestinčios ir atsakingos visuomenės, taip pat Paryžiaus susitarime dėl klimato kaitos, įgyvendinimas. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai pripažįsta, kad neigiamas klimato kaitos poveikis yra vienas iš didžiausių mūsų laikų iššūkių, kuriam įveikti reikia visų suinteresuotųjų subjektų sutelktų pastangų. Jie patvirtina aktyvios pilietinės visuomenės ir lyčių lygybės svarbą siekiant atskleisti visą jų visuomenės ekonominį ir socialinį potencialą, pagerinant ekonominį vystymąsi ir sustiprinant socialinę sanglaudą.
6. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai tebėra labai susirūpinę dėl toliau vykdomų tarptautinės teisės principų pažeidimų daugelyje regiono vietų. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai ragina atnaujinti pastangas skatinti taikiai spręsti neišspręstus konfliktus regione laikantis tarptautinės teisės principų ir normų. Konfliktų išsprendimas, pasitikėjimo didinimas ir geri kaimyniniai santykiai yra labai svarbūs ekonominiam bei socialiniam vystymuisi ir bendradarbiavimui. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai palankiai vertina pastangas ir tvirtesnę ES vaidmenį sprendžiant konfliktus ir stiprinant pasitikėjimą pasitelkus esamus sutartus derybų formatus ir procesus arba juos remiant, be kita ko, atitinkamais atvejais dalyvaujant veiksmų vietoje.
7. Dalyviai pabrėžia, kad Rytų partnerystę siekiama sukurti bendros demokratijos, gerovės, stabilumo ir intensyvesnio bendradarbiavimo bendrą erdvę, ir kad ši partnerystė nėra prieš nieką nukreipta. Tais atvejais, kai ryšiams su kitais partneriais reikia platesnio dalyvavimo ir jie padėtų siekti konkrečios veiklos tikslų ir bendrų Rytų partnerystės tikslų, trečiosioms šalims, atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį, gali būti suteikiama bendradarbiavimo galimybė. Jie dar kartą patvirtina suverenią kiekvieno partnerio teisę pasirinkti tikslų mastą ir tikslus, kurių jis siekia savo santykiuose su Europos Sąjunga.

8. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai palankiai vertina iki šiol pasiektus Rytų partnerystės rezultatus ir didesnę diferenciaciją dvišaliuose ES ir kiekvienos iš šalių partnerių santykiuose. Bendradarbiavimo apimtį ir gilumą lemia ES ir partnerių užmojai bei poreikiai, taip pat reformų vykdymo tempas ir kokybė.
9. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai teigiamai vertina visišką asociacijos susitarimų ir nuostatų dėl išsamių ir visapusiškų laisvosios prekybos erdvių su Gruzija, Moldovos Respublika ir pastaruoju metu su Ukraina įsigaliojimą po 2016 m. gruodžio mėn. ES valstybių ar vyriausybių vadovų sprendimo.
10. Atsižvelgiant į tai, aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai pripažįsta atitinkamų partnerių europinius siekius ir europinės krypties pasirinkimą, kaip nurodyta asociacijos susitarimuose. Šiuose susitarimuose numatyta spartinti politinę asociaciją ir ekonominę integraciją su Europos Sąjunga. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai palankiai vertina tai, kad ES remia jų įgyvendinimą. Atsižvelgiant į tai, tuo pačiu metu išsaugant Rytų partnerystės įtraukumą, atėjo laikas įtraukti asociacijos susitarimus / išsamius ir visapusiškus laisvosios prekybos susitarimus (išsamius ir visapusiškus LPS) sudariusius partnerius į bendras diskusijas apie su šia asociacija susijusių reformų pažangą, teikiamas galimybes ir kylančius iššūkius, kaip prašo šie partneriai, be kita ko, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas visapusiškai įgyvendinti asociacijos susitarimus / išsamius ir visapusiškus LPS.
11. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai palankiai vertina tai, kad šio aukščiausiojo lygio susitikimo metu pasirašytas Europos Sąjungos ir Armėnijos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimas. Dalyviai palankiai vertina gerą pažangą vykstančiose Europos Sąjungos ir Azerbaidžano derybose dėl naujo bendrojo susitarimo. Jie teigiamai vertina tai, kad ES kritinio požiūrio politika Baltarusijos atžvilgiu tapo visapusiškesnė, be kita ko, dirbant ES ir Baltarusijos koordinavimo grupėje, palaikant dialogą žmogaus teisių klausimais ir dialogą dėl prekybos.

12. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai palankiai vertina tai, kad ES toliau remia Rytų partnerystę, visapusiškai ir tikslingai taikant Europos kaimynystės priemonę, įskaitant tarpvalstybinio bendradarbiavimo programas, ir kitas esamas finansines priemones. ES finansinė parama jos partneriams priklausys nuo konkrečių reformų veiksmų. Laikantis ES paskatomis grindžiamo požiūrio (parama pagal pažangą) ir toliau daugiausia naudos turės aktyviausiai reformas vykdančios partneriai. Išorės investicijų planas suteikia naujų finansavimo galimybių, visų pirma sukuriant Europos darnaus vystymosi fondą, kuriame, kaip tikimasi, bus veiksmingai sutelktos didelės investicijų sumos.
13. Dalyviai tikisi, kad bus dar labiau didinamas mūsų platesnio ir gilesnio bendradarbiavimo Rytų partnerystės kontekste dinamiškumas ir veiksmingumas, daugiausia dėmesio skiriant konkrečiai naudai piliečiams. Jie primena, kad svarbu didinti visuomenės informavimą apie ES programas, kuriomis padedama siekti šio tikslo.
14. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai palankiai vertina 20 iki 2020 m. numatomų pasiekti rezultatų, kurie skaidriu ir įtraukiu būdu duoda apčiuopiamų rezultatų ir didina atsparumą [*kaip nurodyta I priede*]. Jie tikisi, kad bus aktyviau bendradarbiaujama patikslintoje daugiašalėje Rytų partnerystės struktūroje [*kaip nurodyta II priede*], o tokiu būdu bus geriau remiami politiniai tikslai, kurių siekiama šioje partnerystėje, įskaitant partnerių tarpusavio bendradarbiavimą. Jie suformuos labiau integruotą, dalyvaujamąjį, tarpsektorinį ir į rezultatus orientuotą požiūrį į šį bendradarbiavimą. Dalyviai pabrėžia ministrų susitikimų vaidmenį teikiant politines gaires dalyvavimui įvairiuose sektoriuose.

15. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai pabrėžia, kad geras valdymas visais lygmenimis yra labai svarbus žmonių pasitikėjimui savo vyriausybe. Viešojo administravimo srities ir teisminių institucijų reformų įgyvendinimas, taip pat kova su korupcija yra visų kitų politikos krypties pagrindas siekiant šių tikslų ir yra būtini atsparumui stiprinti. Dalyviai pritaria tam, kad žmonių saugumo, kuris taip pat priklauso nuo veiksmingų, atskaitingų, skaidrių ir demokratiinių institucijų sukūrimo, puoselėjimas sumažins visuomenės pažeidžiamumą. Bendradarbiavimas ir ES parama vykdant saugumo sektoriaus reformą, įgyvendinant integruotą sienų valdymą, sustabdant organizuotą nusikalstamumą, prekybą žmonėmis ir neteisėtą žmonių gabenimą, sprendžiant neteisėtos migracijos problemą, kovojant su hibridinėmis grėsmėmis, terorizmu ir smurtiniu ekstremizmu, be kita ko, pasitelkiant įvairių religinių bendruomenių ir kultūrų dialogą, užkertant kelią radikalizacijai, didinant kibernetinį saugumą ir kovojant su kibernetiniais nusikaltimais, stiprinant nelaimių prevenciją, reagavimą ir krizių valdymą padidins šalių partnerių gebėjimą atlaikyti sunkumus, su kuriais jos susiduria. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai pritarė tam, kad siekiant įgyvendinti pirmiau minėtus uždavinius yra svarbu, kad suinteresuotosios šalys partnerės ir atitinkami ES organai veiksmingai bendradarbiautų. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai pabrėžia, kad svarbu stiprinti, prireikus, saugumo dialogą ir bendradarbiavimą BSGP srityje, ir šiuo atžvilgiu palankiai vertina vertingą partnerių indėlį į ES misijas ir operacijas.

16. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai mano, kad ekonominė ir socialinė plėtra ir parama pokyčių procesams yra labai svarbūs bendrai siekiant stabilumo ir atsparumo Europos kaimyninėse šalyse. Tvirtų ekonominės politikos ir reglamentavimo sistemų parengimas, be kita ko, naudojantis Europos Sąjungos ir tarptautinių finansų įstaigų pagalba, padės sukurti palankią aplinką konkurencingos, žaliosios, skaitmeninės ir inovacijomis grindžiamos ekonomikos vystymui, investicijų pritraukimui, darbo vietų kūrimui, integracinio tvaraus augimo bei intensyvesnės prekybos su ES bei tarp šalių partnerių skatinimui, taip pat atsižvelgiant į partnerių pastangų siekiant visapusiškai pasinaudoti esamomis laisvosios prekybos erdvėmis didinimą. Atsižvelgdami į tai, jie palankiai vertina 2017 m. spalio mėn. Taline įvykusio 4-o Rytų partnerystės verslo forumo rezultatus. Bus itin svarbu skatinti mažąsias ir vidutines įmones, be kita ko, sudarant joms palankesnes sąlygas skolintis vietos valiuta, taip pat remti geresnę prieigą prie sparčiojo plačiajuosčio ryšio ir daryti pažangą siekiant sumažinti tarptinklinio ryšio tarifus tarp šalių partnerių ir galbūt, vėlesniame etape, su ES. Atsižvelgdami į tai, aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai susitaria bendradarbiauti skaitmeninių rinkų suderinimo srityje tam, kad bendrosios skaitmeninės rinkos teikiama nauda galėtų pasinaudoti ir šalys partnerės.

17. Atsižvelgdami į tai, koks svarbus sujungiamumas, dalyviai mano, kad geresnės ir saugesnės transporto jungtys suteikia naujų vystymosi galimybių ir sudaro sąlygas glaudesniai bendravimui ir mainams tarp Europos Sąjungos ir šalių partnerių bei tarp pačių šalių partnerių. Remdamiesi teigiamu bendrosios aviacijos erdvės susitarimų su Gruzija ir Moldovos Respublika poveikiu, aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai primena, kad svarbu kuo anksčiau sudaryti bendrosios aviacijos erdvės susitarimą su Ukraina; jie taip pat išreiškia paramą tam, kad būtų greitai užbaigtos derybos dėl tokių susitarimų su Armėnija ir Azerbaidžanu. Jie teikia svarbą transporto jungčių įvairiarūšiškumui ir sąveikumui, geresnėms jungtims su TEN-T tinklu visų transporto rūšių atžvilgiu ir palankiai vertina tai, kad ES su šalimis partnerėmis pasirašė aukšto lygio susitarimus, kuriuose nustatyti orientaciniai pagrindinių tinklų žemėlapiai. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai pripažįsta saugios, tvarios, patikimos ir įperkamos energijos visiems svarbą, atkreipia dėmesį į energijos tiekimo saugumo ir energijos šaltinių, tiekėjų bei maršrutų įvairinimo svarbą ir pabrėžia, kad siekiant šio tikslo reikia veikti laikantis solidarumo ir įtraukumo principų. Aktyvus šalių partnerių bendradarbiavimas kuriant Europos energetikos sąjungą yra sveikintinas. Jie yra įsipareigoję stiprinti energetinį saugumą užtikrinant jungtis ir tvarų energijos išteklių naudojimą, įskaitant didesnę energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimą, mažinti priklausomybę ir stiprinti atsparumą. Dalyviai taip pat akcentuoja, kad privalo būti tinkamai laikomasi aukščiausių tarptautinių standartų branduolinės saugos ir aplinkos apsaugos srityse.

Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai pabrėžia savo įsipareigojimą siekti pereiti prie žalesnės, efektyvesnės ir tvaresnės ekonomikos ir imtis daugiau prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos švelninimo veiksmų, taip pat spręsti aplinkosaugines problemas. Tebėra svarbu laiku įgyvendinti daugiašalius susitarimus ir išsamias reformas šiose srityse.

18. Žmonių tarpusavio ryšiai, be kita ko, pasitelkiant švietimo, jaunimo, kultūrinius ir mokslinius mainus, bei judumas suartina visuomenes. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai palankiai vertina veiksmingą bevizių režimų, nustatytų Moldovos Respublikai, Gruzijai ir Ukrainai, įgyvendinimą. Jie tikisi, kad bus stiprinamas bendradarbiavimas ir daroma tolesnė pažanga judumo saugioje ir tinkamai valdomoje aplinkoje srityje ir kad tinkamu laiku bus apsvarstyta galimybė pradėti vizų režimo liberalizavimo dialogą su Armėnija su sąlyga, kad bus sudarytos sąlygos tinkamai valdomam ir saugiam judumui, įskaitant veiksmingą Šalių vizų režimo supaprastinimo ir readmisijos susitarimų įgyvendinimą. Dalyviai tikisi intensyvesnio bendradarbiavimo su visais partneriais modernizuojant švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemas ir gerinant jų kokybės rezultatus bei konkurencingumą, kartu užtikrinant pagarbą teisėms, kuriomis jau naudojasi nacionalinėms mažumoms priklausantys asmenys, kaip įtvirtinta JT ir Europos Tarybos konvencijose ir susijusiuose protokoluose, mažumoms priklausančių asmenų nediskriminavimą bei pagarbą įvairovei ir visapusiškai atsižvelgiant į Europos Tarybos organų ekspertines žinias reformuojant šias sistemas. Išskirtinis dėmesys bus skiriamas jaunosios kartos rėmimui ir įgalėjimui, kaip pabrėžta 2017 m. birželio mėn. Varšuvoje vykusiam 3-iam Rytų partnerystės jaunimo forumui, visų pirma kiek tai susiję su jų gebėjimų plėtojimu, dalyvavimu pilietiniame gyvenime bei solidarumu, akademinio judumo rėmimu ir jų įsidarbinamumo skatinimu bei verslumo dvasios ugdymu pasitelkiant visapusišką jaunimo politikos sistemą ir jaunimo srities priemonių rinkinį, pateiktą ES.

19. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai pabrėžia, kokią svarbą vaidmenį demokratinėje, atsparioje ir klestinčioje visuomenėje atlieka tinkamai veikianti žiniasklaidos aplinka ir kalbos laisvė. Jie pripažįsta, kad reikia tvirčiau remti nepriklausomą žiniasklaidą, žiniasklaidos profesionalumą, taip pat gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis visose Rytų partnerystės šalyse. Jie taip pat sutinka, kad reikia toliau stiprinti strateginės komunikacijos veiksmus ir vykdyti darbą, kad būtų skatinamas ES ir Rytų šalių partnerių bendradarbiavimo matomumas, taip pat didinamas visuomenės informuotumas apie dezinformaciją ir ji demaskuojama. Atsižvelgdami į tai, jie palankiai vertina 2017 m. rugsėjo mėn. Kijeve įvykusios 2-os Rytų partnerystės žiniasklaidos konferencijos rezultatus.
20. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai dar kartą patvirtina, jog svarbu, kad Rytų partnerystė apimtų įtraukų visų visuomenės dalių dalyvavimą. Jie yra įsipareigoję stiprinti vyrų ir moterų lygybę ir skatinti moterų įgalėjimą, kaip numatyta ES lyčių lygybės veiksmų plane. Kaip akcentuota 2017 m. spalio mėn. Taline vykusioje Rytų partnerystės pilietinės visuomenės konferencijoje, neatsiejama šios partnerystės dalis išlieka bendradarbiavimas su pilietine visuomene, be kita ko, per Rytų partnerystės pilietinės visuomenės forumą, ir platesnę informavimo veiklą bei tikslinę paramą, skirtą visuomeninėms pilietinės visuomenės organizacijoms ir socialiniams partneriams. Jie palankiai vertina vaidmenį, kurį per Rytų partnerystės šalių vietos ir regionų valdžios institucijų konferenciją (CORLEAP) atlieka vietos ir regionų valdžios institucijos įgyvendinant partnerystės tikslus valdymo lygmeniu, kuris yra arčiausiai žmonių. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai ragina vykdyti glaudesnę tarpparlamentinį bendradarbiavimą, dialogą ir skatinti mainus EURONEST parlamentinėje asamblėjoje, šiame kontekste gerai vertindami tai, kad jos biuras įsteigė Asociacijos susitarimų *ad hoc* darbo grupę.
21. Aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai laukia kito Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo, kurį numatoma surengti 2019 m. ir kuriame jie ketina apžvelgti, kaip siekiama Rytų partnerystės numatomų pasiekti rezultatų, ir pateikti gairių dėl tolesnio bendradarbiavimo Rytų partnerystės kontekste stiprinimo.

I priedas. 20 iki 2020 m. numatomų pasiekti rezultatų

Mūsų bendradarbiavimo Rytų partnerystės kontekste svarbiausias aspektas – apčiuopiami rezultatai mūsų piliečiams. Pagal keturis prioritetus, dėl kurių susitarta 2015 m. Rygoje vykusiame Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikime, buvo nustatyta 20 pagrindinių sričių su tikslais, kuriuos numatoma pasiekti iki 2020 m. Rinkdamiesi konkrečius numatomus pasiekti rezultatus vadovavomės mūsų bendro atsparumo stiprinimo aspektu.

20 iki 2020 m. numatomų pasiekti rezultatų yra suvokiama kaip darbinė priemonė, sukurta įtraukiu būdu su visais suinteresuotaisiais subjektais. Pagal supaprastintą daugiašalio bendradarbiavimo Rytų partnerystės kontekste struktūrą bus atidžiai ir reguliariai stebima, kaip orientuojantis į rezultatus, išsamiai ir sistemingai siekiama sutartų numatomų pasiekti rezultatų, užtikrinant bendrą atsakomybę ir bendrą įsipareigojimą, taip pat papildomumą su dvišaliais prioritetais.

Kompleksiniai numatomi pasiekti rezultatai

1. Aktyvi pilietinė visuomenė yra ypač svarbi demokratinei visuomenės struktūrai, skaidriam viešajam valdymui, privačiojo sektoriaus vystymuisi, integraciniam ir tvariam ekonomikos augimui, aplinkos apsaugai, socialinėms inovacijoms, judumui ir žmonių tarpusavio ryšiams. Pilietinė visuomenė yra vienas iš nepakeičiamų valdžios partnerių, kadangi yra reformų varomoji jėga ir atskaitomybės propaguotoja. Dialogui politikos klausimais ir į rezultatus orientuotam sprendimų priėmimui šalyse partnerėse didesnę vertę suteiks pilietinės visuomenės organizacijų didesnė techninė kompetencija ir sustiprinti valdymo gebėjimai.

2. Lyčių lygybės ir nediskriminavimo užtikrinimas sudarys sąlygas šalims partnerėms visapusiškai pasinaudoti ekonominiu ir socialiniu potencialu jų visuomenėje. Bus remiamas visapusiškas informuojamasis darbas su visuomene šalyse partnerėse, vadovaujantis 2016–2020 m. ES lyčių lygybės veiksmų planu, Konvencija dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims ir kovos su diskriminacija principais. ES remia atitinkamų teisės aktų priėmimą ir veiksmingų lygybės įstaigų įkūrimą ir stiprinimą. Programa „Moterys versle“ padidins verslininkų ekonomines perspektyvas.
3. Sustiprinta, aiškesnė ir pritaikyta strateginė komunikacija, be kita ko, vykdančią Strateginės komunikacijos Rytų kaimynystės šalyse grupės veiklą, padės visų rytinių kaimyninių šalių piliečiams geriau suprasti Europos Sąjungą, taip pat ES piliečiams geriau suprasti šalis partneres ir Rytų partnerystę. Žiniasklaidos pliuralizmui ir jos nepriklausomumui šalyse partnerėse teikiama parama bus toliau didinama atskaitomybė, taip pat atsparumas dezinformacijai.

Ekonominis vystymasis ir rinkos galimybės

4. Šalių partnerių mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) augimo potencialas bus išnaudotas pasitelkiant programą „EU4Business“, tinkamas nacionalines paramos programas ir gerinant MVĮ veikimo aplinką šalyse partnerėse. Tvaraus ekonomikos augimo galimybes toliau sustiprins viešojo ir privačiojo sektorių dialogo institucionalizavimas, parama į klientus orientuotoms verslo rėmimo organizacijoms ir naujo regioninio ekonominės diplomatijos tinklo intensyvesnei prekybai ir investicijoms propaguoti rytinėse kaimyninėse šalyse sukūrimas.

5. Siekiant veiksmingai užtikrinti tvarų ekonominį vystymąsi ir pokyčius bus šalinamos kliūtys gauti finansavimą ir naudotis finansų infrastruktūra. Bus remiamas kapitalo rinkų stiprinimas ir išplėtimas, be kita ko, vykdant kapitalo rinkų reformų bandomąsias programas. Bus remiami veiksmingi kredito registrai ir alternatyvūs finansavimo šaltiniai, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos investicijoms ir padidintas eksportas. Šios reformos paskatins daugiau skolinti vietos valiuta glaudžiai bendradarbiaujant su tarptautinėmis finansų įstaigomis.
6. Įgyvendinant ES programas, kuriomis siekiama įvairinti ekonominę veiklą ir mažinti skirtumus, pirmiausia tarp jaunų piliečių, bus remiamos naujos galimybės įsidarbinti vietos ir regionų lygmenimis. Naujoji iniciatyva „Merai siekia ekonomikos augimo“ padės sutelkti vietos valdžios institucijas, kad būtų įgyvendinamos pažangiosios vietos ekonominio vystymosi strategijos. Šiuos tikslus pasiekti padės ir regioninės plėtros projektų įgyvendinimas, be kita ko, žemės ūkyje.
7. Skaitmeninių rinkų suderinimas tarp šalių partnerių ir su ES bus remiamas iniciatyvos „EU4Digital“ kontekste, kad būtų pašalintos esamos visos Europos internetinių paslaugų piliečiams, viešojo administravimo įstaigoms ir įmonėms kliūtys. Atsižvelgiant į tai, bendradarbiaujant daugiausia dėmesio bus skiriama šalių partnerių rėmimui stiprinant nacionalinių telekomunikacijų reguliavimo įstaigų nepriklausomumą, derinant spektro skyrimą ir tarptinklinio ryšio kainodarą, įgyvendinant nacionalines strategijas, skirtas plačiajuosčio ryšio plėtojimui, kibernetiniam saugumui, skaitmeninėms inovacijoms, sąveikioms e. sveikatos paslaugoms bei skaitmeniniams įgūdžiams, ir vykdant bandomuosius projektus tarpvalstybinių e. parašų, elektroninės prekybos ir skaitmeninių transporto koridorių srityse.

8. Bus remiama prekyba tarp ES ir šalių partnerių, taip pat tarp pačių šalių partnerių, be kita ko, šių atitinkamų trijų partnerių (Gruzijos, Moldovos Respublikos ir Ukrainos) atveju įgyvendinant nuostatas dėl išsamių ir visapusiškų laisvosios prekybos erdvių. Vadovaudamasi diferencijavimo principu ES toliau bendrai su kiekviena iš šalių partnerių, įskaitant Armėniją, Azerbaidžaną ir Baltarusiją, aptars patrauklias ir realias galimybes sustiprinti tarpusavio prekybą ir paskatinti investicijas, siekiant atsižvelgti į bendrus interesus, pertvarkytą investicijų politiką investicijų apsaugos atžvilgiu, tarptautinės prekybos taisykles ir su prekyba susijusius tarptautinius standartus, be kita ko, intelektinės nuosavybės srityje, ir prisidėti prie ekonomikos modernizavimo ir įvairinimo.

Institucijų ir gero valdymo stiprinimas

9. Bus stiprinami teisinės valstybės ir kovos su korupcija mechanizmai remiant tvarių struktūrų, skirtų korupcijos prevencijai ir kovai su ja, skaidrumo stiprinimui ir kovai su pinigų plovimu, sukūrimą ir tolesnį plėtojimą. Šiame kontekste bus vykdomas darbas veiksmingų turto ir interesų konfliktų deklaravimo sistemų su duomenų bazėmis, kuriose lengva vykdyti paiešką, veiksmų siekiant įgyvendinti taikytinas tarptautines rekomendacijas dėl politinių partijų finansavimo, kovos su korupcija įstaigų nepriklausomumo, turto susigrąžinimo ir valdymo teisinės sistemos bei mechanizmų plėtojimo ir veiksmingų finansų tyrimams skirtų priemonių srityse.

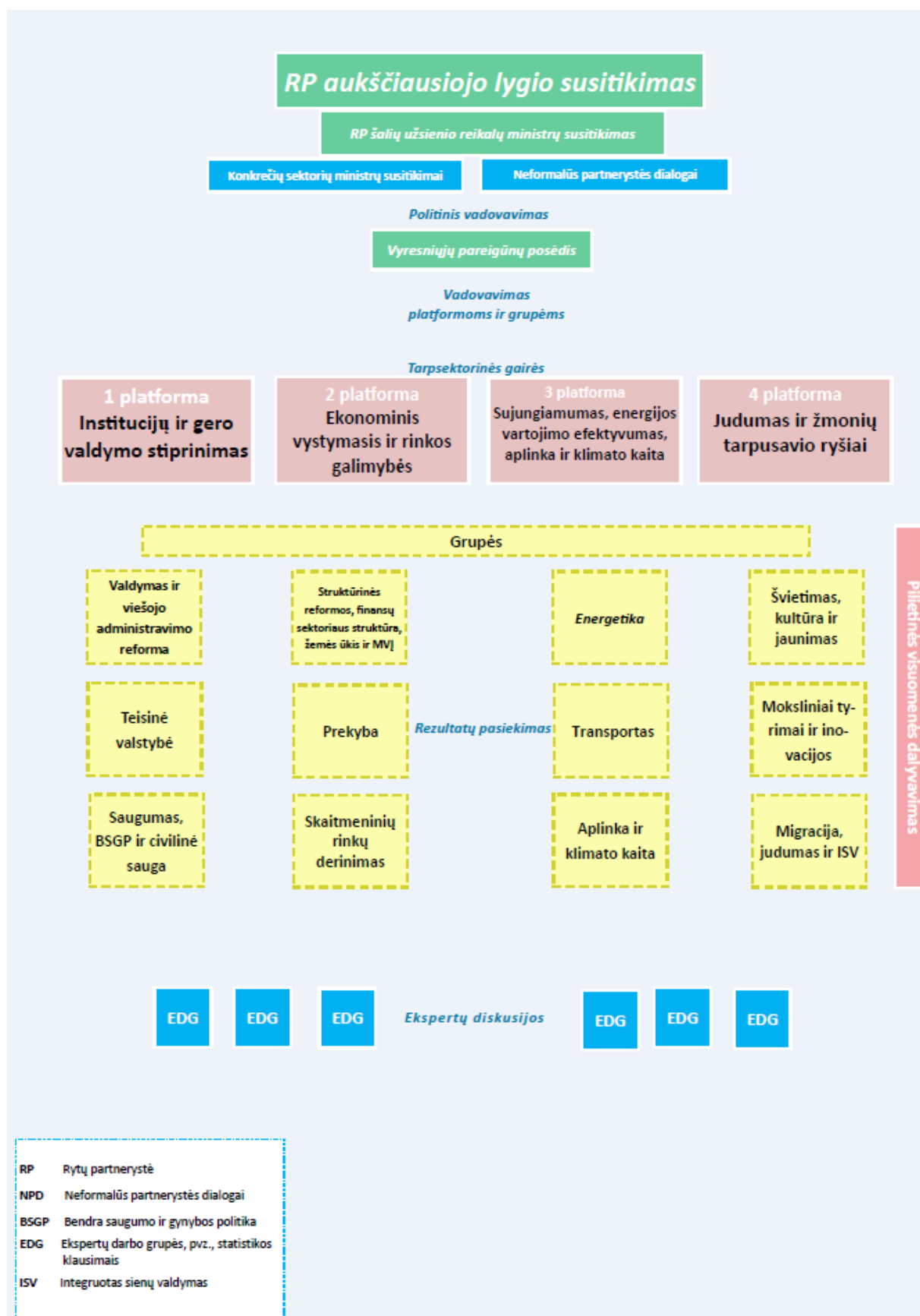
10. Bus labai svarbu įgyvendinti pagrindines reformas, vadovaujantis europiniais standartais, kiek tai susiję su teisminių institucijų nepriklausomumu, nešališkumu, efektyvumu ir atskaitomybe, įskaitant atitinkamų elektroninių priemonių sukūrimą, pavyzdžiui, siekiant skirstyti bylas pagal objektyvius iš anksto nustatytus kriterijus. Didesnį visuomenės pasitikėjimą valstybės institucijomis padės užtikrinti įrodymai apie skaidrų teisėjų skyrimą ir paaugštinimą tarnyboje atsižvelgiant į nuopelnus, pranešimai apie drausmines bylas, geriau užtikrinama teisė kreiptis į teismą, visapusiški ir veiksmingi mokymai teisminėms institucijoms, reikšmingas neišnagrinėtų civilinių ir baudžiamųjų bylų skaičiaus sumažinimas, ir geresnis teismo sprendimų vykdymo užtikrinimas, vertinant pagal sutartą rodiklių rinkinį.
11. Siekiant sukurti profesionalią, depolitizuotą, atskaitingą ir etišką viešąją administraciją bus labai svarbu laikantis tarptautinių principų įgyvendinti viešojo administravimo reformas. Nacionalinio lygmens strategijos, parengtos laikantis tarptautinių principų, geresni valstybės tarnybą reglamentuojantys teisės aktai, galimybė visuomenei susipažinti su informacija, prieinamos ir į paslaugas orientuotos administracijos, griežtesnė biudžeto priežiūra ir geresnė oficialiosios statistikos rinkimo institucinė struktūra reikš pažangą šioje srityje. Bus nagrinėjama valstybės tarnautojų darbo stebėjimo programos galimybė.
12. Tvirtesnis bendradarbiavimas saugumo ir nelaimių rizikos valdymo srityje padės partneriams būti geriau pasirengusiems reaguoti į krizes ir nelaimes. Pasinaudodami parama, be kita ko, gebėjimų stiprinimui siekiant kovoti su organizuotu nusikalstamumu, partneriai taps atsparesni hibridinėms grėsmėms, įskaitant kiek tai susiję su kibernetiniu saugumu ir cheminių, biologinių, radiologinių ir branduolinių medžiagų rizikos, kriminalinio pobūdžio, netyčia ar gamtinio pavojaus sukeltos rizikos sumažinimu. Stiprinant dialogą saugumo klausimais ir praktinį BSGP bendradarbiavimą, be kita ko, suteikiant daugiau mokymo galimybių ir stiprinant gebėjimus bendros saugumo ir gynybos politikos / bendros užsienio ir saugumo politikos (BSGP/BUSP) srityje, bus padedama šalims partnerėms prisidėti prie Europos civilinių ir karinių misijų bei operacijų.

13. Laikantis orientacinio ilgalaikio investavimo veiksmų plano ir siekiant, kad iki 2030 m. būtų baigtas kurti pagrindinis transeuropinis transporto tinklas (TEN-T), bus aktyviai remiama pažanga plečiant TEN-T, įskaitant kelius, geležinkelius, uostus, oro uostus ir vidaus vandenių kelius. Sukuriant reikalingas jungtis išplėstame pagrindiniame tinkle ir pašalinus trukdžius logistikos grandinėje, be kita ko, didinant esamų transporto tinklų efektyvumą, bus palengvinti transporto ryšiai ir tokiu būdu paskatinami ekonominiai mainai. Užtikrinus veiksmingesnes su sienos kirtimus susijusias procedūras ir sumažinus administracinių, techninių ir kitų kliūčių bus sudarytos palankesnės sąlygos tvariems ir didesniems prekių transporto srautams užtikrinti. Tarpusavio jungtis transporto srityje dar labiau sustiprins geresnis kelių eismo saugumas ir tolesni veiksmai bendrosios aviacijos erdvės susitarimų srityje.
14. Pagerinus dujų ir elektros perdavimo tinklų sujungimą tiek tarp šalių partnerių, tiek tarp jų ir ES, bus užtikrintas didesnis energijos tiekimo saugumas. Pasitelkiant iniciatyvą „EU4Energy“ bus remiamas didesnis energijos rinkų efektyvumas ir skaidrumas. Bus teikiama nuolatinė parama vykdomam bendradarbiavimui Energijos bendrijoje, o tai padės Rytų šalims partnerėms įvykdyti savo atitinkamus įsipareigojimus. Šiame kontekste Ukrainos dujų perdavimo sistemos ir saugyklų modernizavimas, pradėjimas eksploatuoti strateginį pietinį dujų koridorių ir jo tolesnė plėtra link Vidurinės Azijos, dujotiekių jungčių „Ungenis–Kišiniovas“ ir „Hermanowice–Bilche Volytsia“ įrengimas, elektros energijos jungčių stiprinimas tarp Gruzijos ir Armėnijos, taip pat sąlygų galimai Ukrainos ir Moldovos energijos sistemų integracijai į Europos tinklą sudarymas reikš bendrą įsipareigojimą ir pažangą šioje srityje.

15. Bus imtasi ryžtingų veiksmų plėtojant klimato kaitos poveikiui atsparaus, mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos augimo būdus, taip pat siekiant padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą, tokiu būdu sumažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kaip tai numatyta Paryžiaus susitarime dėl klimato kaitos. Šie veiksmai apims veiksmų planų tvariosios energijos ir klimato srityje įgyvendinimą vykdant Merų pakto programą, paramą MVĮ siekiant tvaraus efektyvumo, programų „EU4Business“, „EU4Energy“ ir „EU4Innovation“ sinergijos užtikrinimą, galimybių finansuoti žaliąsias investicijas sudarymą, paramą nacionalinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo mažinimo strategijų rengimui, taip pat nacionalinių išmetamųjų teršalų stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo sistemos nustatymą ir tolesnes pastangas nustatyti nacionalinę prisitaikymo politiką.
16. Aplinkos apsauga, klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas prie jos bus pagerinti tobulinant vandens išteklių valdymą ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą, įtraukiant su aplinka ir klimatu susijusius tikslus į sektorių politiką, plėtojant patikimą aplinkosaugos valdymą ir gerinant suvokimą apie aplinką. Bus užtikrinta parama pereinant prie žalesnės ir labiau žiedinės ekonomikos. Šioje srityje vieni iš pagrindinių veiksmų bus upių baseinų valdymo planų parengimas, su Juodąja jūra susijusios rizikos aplinkai nustatymas, teisės aktų, skirtų strateginiams poveikio aplinkai vertinimams ir poveikio vertinimams, parengimas, geresnių galimybių naudotis aplinkosaugos duomenimis sudarymas ir jūrų gyvųjų išteklių tausaus naudojimo propagavimas.

17. Pažanga judumo srityje bus remiama stebint, ar Gruzija, Moldovos Respublika ir Ukraina nuolat atitinka vizų režimo liberalizavimo kriterijus, tinkamu metu, jei leis sąlygos, svarstant galimybę pradėti vizų režimo liberalizavimo dialogą atitinkamai su Armėnija ir Azerbaidžanu, jeigu bus sudarytos sąlygos tinkamai valdomam ir saugiam judumui, įskaitant veiksmingą Šalių vizų režimo supaprastinimo ir readmisijos susitarimų įgyvendinimą, taip pat sudarant vizų režimo supaprastinimo ir readmisijos susitarimą su Baltarusija. Toliau bus teikiama parama įgyvendinant esamas partnerystės judumo srityje, be kita ko, siekiant geresnio migracijos valdymo šalyse partnerėse. Įgyvendinant integruotą sienų valdymą pasitelkiant modernizuotą sienos perėjimo punktų tinklą tarp šalių partnerių bei tarp jų ir ES valstybių narių bus sudarytos palankesnės sąlygos judumui ir kartu padidės saugumas bei tokiu būdu bus prisidedama prie intensyvesnių prekybos srautų.
18. Bus reikšmingai padidintos investicijos į jaunimo įgūdžius, verslumą ir įsidarbinamumą, visų pirma pasitelkiant tvirtesnę jaunimo srities priemonių rinkinį, kurį pristatė ES pagal iniciatyvą „EU4Youth“ ir į kurį bus įtraukta nauja judumo sistema jaunimui ir tikslingi veiksmai taikant jaunimo dalyvavimo veiksmų planus, kuriuose ypatingas dėmesys skiriamas lyderystei, judumui ir formaliojo bei neformaliojo švietimo kokybei. Jaunimas ir su jaunimu dirbantys darbuotojai galės pasinaudoti platesnėmis judumo galimybėmis pagal programą „Erasmus+“. Šalių partnerių dalyvavimas programose „Erasmus+“, „Kūrybiška Europa“, COSME ir „Horizontas 2020“ atveria naujas judumo galimybes universitetams, administracijoms, verslo įmonėms, profesionalams, kultūros ir audiovizualinio sektoriaus subjektams, jauniems studentams ir tyrėjams ir prisideda prie kultūros pramonės ir kūrybos pramonės plėtojimo. Kai tinka ir taikytina, bus remiamas intensyvesnis bendradarbiavimas ES programose.

19. Atsižvelgiant į ES valstybių narių veiklą bus įsteigta Rytų partnerystės Europos mokykla, kad būtų užtikrintas aukštos kokybės švietimas mokiniams iš šalių partnerių, padidėtų jų švietimo ir įsidarbinimo galimybės, būtų propaguojamas bendradarbiavimas, daugiakultūris supratimas, tolerancija, pagrindinės vertybės, geresnis Europos Sąjungos ir jos veiklos regione supratimas, taip pat gerinamas kalbų mokėjimas. Šalių partnerių universitetų tinklas didžiausią dėmesį skirs aukštai mokymo kokybei.
20. Rytų partnerystės ir ES mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemų integracija bus propaguojama pasitelkiant naująją iniciatyvą „EU4 Innovation“, kuria siekiama pagerinti tyrėjų įdarbinimo ir karjeros perspektyvas, konkurencingai finansuojami moksliniai tyrimai ir inovacijos bei remiamos mokslinių tyrimų ir pramonės sektorių partnerystės. Bendradarbiavimu bus siekiama atitinkamoms šalims partnerėms suteikti visavertės galimybes pasinaudoti visais atskiriems tyrėjams skirtais programos „Horizontas 2020“ finansavimo planais. Nacionalinių viešųjų mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemų reformomis bus pagerintas našumas ir konkurencingumas. Skaitmeninė atskirtis bus dar labiau sumažinta užtikrinus integraciją į Europos mokslinių tyrimų tinklą GEANT, kuris tarpusavyje sujungia visus nacionalinius mokslinių tyrimų ir švietimo tinklus visoje Europoje.
-

Siekiant užtikrinti Rytų partnerystės naujos supaprastintos struktūros veiksmingumą ir jos veiksmų suderinamumą, laikantis aukščiausio lygio susitikime nustatytos strateginės krypties bei ministrų susitikimuose nustatytų politinių gairių, platformos dabar yra restruktūrizuotos į tarpsektorinius forumus, laikantis keturių pagrindinių bendradarbiavimo sričių, dėl kurių susitarta 2015 m. Rygoje vykusiame Rytų partnerystės aukščiausio lygio susitikime. Jos bus sąsaja tarp grupių (kuriose vyks išsamios diskusijos) ir vyresniųjų pareigūnų posėdžių (kuriuose bus pateiktos bendrosios gairės, nustatoma sinergija ir vykdoma viso proceso stebėseną). Platformos suteiks politikos gairių grupių darbui ir teiks ataskaitas vyresniųjų pareigūnų posėdžiams. Ši Rytų partnerystės struktūra bus pradėta įgyvendinti taikant įtrauką ir į rezultatus orientuotą procesą. ES ir šalys partnerės susitars dėl darbo plano ir metodikos, daugiausia dėmesio skirdamos rezultatams, ypač 20-čiai numatomų pasiekti rezultatų. Pilietinė visuomenė, atitinkamais atvejais įskaitant socialinius partnerius ir verslo bendruomenę, visapusiškai dalyvaus atnaujiname procese ir dalyvaus siekiant šių numatomų pasiekti rezultatų.
